# ROLUL ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE ÎN DEZVOLTAREA BUSINESSULUI MIC ȘI MIJLOCIU

*Constantin MARANDICI*

**CZU: 352.08:334.71** *costeamarandici@yahoo.com*

*Nowadays, business becomes a way of financial and vocational development preferred by more and more citizens, who are motivated by a possible financial and decision-making independence. The role of Local Public Administration in identifying and supporting the problems faced by small and medium-sized enterprises is essential, with a rich regulatory base and experience of developed countries.*

În prezent, o deosebită atenție se atrage întreprinderilor mici şi mijlocii, a căror existenţă în structura economică a unei ţări este absolut indispensabilă. Se ştie că ele au reprezentat dintotdeauna un rol însemnat în viaţa economică şi socială a societăţii, aflându-se la baza revigorării multor economii. Primele relatări despre businessul mic au apărut în timpurile când bancherii acordau împrumuturi în bani, achiziţionând dobânda, în secolul al XVII-lea. De atunci întreprinzătorii au început să-şi realizeze producţia şi serviciile lor consumatorilor.

În urmă cu aproape două decenii s-a depus un efort impunător pentru definirea IMM-urilor, ajungându-se la zeci de noțiuni. Unele dintre acestea nu sunt definiţii, ci doar discuţii în jurul conceptului de definire a întreprinderilor mici şi mijlocii. Fondatorul teoriei businessului mic se consideră Richard Cantillon (1680-1734), economist francez din secolul al XVIII-lea, care a introdus în circulaţie noţiunea ştiinţific-argumentată de „antreprenoriat”. În evoluția acestui concept, un rol deosebit l-au jucat și clasicii economiei politice Adam Smith (1723 -1790) şi Jean Baptiste Say din secolul al XIX-lea, care au demonstrat o legătură directă între businessul mic şi antreprenoriat, dovedind eficiența acestora [1, p. 53].

Actualmente, în oricare stat, businessul mic şi mijlociu reprezintă cea mai importantă verigă a economiei naţionale şi, graţie contribuţiei sale considerabile la crearea noilor locuri de muncă, stimularea concurenţei, favorizarea inovaţiilor şi a tehnologiilor, stabilitatea socială, lărgirea oportunităţilor economice individuale, este considerat „coloana vertebrală a economiei”.

Odată cu trecerea la economia de piaţă, şi în Republica Moldova au început să se manifeste tendinţe pozitive de dezvoltare a businessului mic şi mijlociu, în special, prin desfăşurarea activităţilor antreprenoriale. Astfel, cadrul de politici pe termen lung şi mediu privind dezvoltarea întreprinderilor micro, mici şi mijlocii din Republica Moldova este reglementat printr-un șir de acte normative, fiecare dintre ele având ariile specifice de intervenție întru îmbunătățirea climatului antreprenorial.

Strategia de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici şi mijlocii pentru anii 2012-2020 şi Planul de acţiuni privind implementarea acestei Strategii pentru anii 2015-2017, răspund imperativului de trecere de la modelul de dezvoltare economică bazat pe consum, la o nouă paradigmă orientată spre exporturi, investiţii şi inovaţii, a dezideratului politic de integrare europeană şi a tendinţelor economice, mondiale.

Prezenta Strategie vine să contribuie la consolidarea potenţialului IMM-urilor şi a rolului lor în economie, stabilirea mai clară a priorităţilor, creşterea încrederii dintre mediul de afaceri şi autorităţi, crearea în ansamblu a unui mediu mai favorabil pentru activitatea de antreprenoriat [2]. Dacă e să analizăm activitatea de supraveghere a întreprinderilor mici și mijlocii de către autoritățile publice locale, este necesar să menționăm că aceasta începe odată cu inițierea activității de antreprenoriat propriu-zise și continuă până în momentul în care activitatea respectivă încetează. Funcționarii publici responsabili de constatarea contravențiilor sunt obligați să reacționeze la orice petiție, demers și/sau să se autosesizeze în cazul în care este martorul săvârșirii unei contravenții. Ținem să accentuăm că principalul scop urmărit de oricare activitate de control este de a responsabiliza agenții economici și de a îmbunătăți, într-un final, întreg mediul de afaceri. La nivel local, listele agenților constatatori responsabili de constatarea contravențiilor și încheierea proceselor - verbale sunt aprobate în baza Dispozițiilor emise de către Primarul localității. Prin urmare, în municipiul Chișinău, Dispoziția nr. 141-d din 25.03.2019 cu privire la aplicarea prevederilor Legii nr. 159 din 12.10.2018 privind modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2018, aprobă listele agenților constatatori, aprobă modelele-tip ale formularelor proceselor verbale cu privire la contravenție seria PC, JC, prescripțiilor privind sistarea lucrărilor de construcții sau activităților

de comerț, procesul-verbal de audiere a contravenientului, martorului etc. Deși cadrul normativ ce asigură suportul agenților constatatori în aplicarea sancțiunilor este unul destul de eficient, trebuie să menționăm faptul că regulamentele adoptate de către consiliile locale, conform cărora se desfășoară activitățile de comerț, sunt de cele mai multe ori neclare. Mai mult ca atât, putem observa tendința preluării unor modele internaționale, însă neexistând ajustarea acestora la specificul concret al unităților administrative teritoriale din Republica Moldova.

În cercetarea efectuată, am validat analiza punerii în aplicare a cadrului normativ la nivel local, în cadrul Preturii Botanica, privind necesitatea demontării, evacuării, reamplasării unităților de comerț cu stațiune provizorie amplasate la o distanță mai mică de 200 m față de instituțiile de învățământ și cele medico-sanitare. Actualitatea aspectului practic rezidă în necesitatea implementării prevederilor Legii nr. 278 din 14.12.2007 privind controlul tutunului [3]. Scopul principal constă în reducerea daunelor pentru sănătate, generate de consumul produselor din tutun şi al produselor conexe, şi de expunerea la fumul de tutun.

Obiectul cercetării reprezintă necesitatea evacuării unităților de comerț cu suprafața comercială mai mică de 20 m² ce încalcă prevederile Legii privind controlul tutunului. În cele din urmă, în cadrul sectorului Centru al mun. Chișinău, au fost identificate 52 de unități de comerț ce nu corespund prevederilor legii menționate, în plus, a fost stabilit agentul economic responsabil de administrarea fiecăreia, cât și adresele instituțiilor de învățământ sau cele medico-sanitare. În urma înștiințării agenților economici cu privire la noile prevederi ale Legii privind controlul tutunului, colaboratorii secției social-economice din cadrul Preturii sectorului Centru au întocmit trei procese-verbale cu privire la contravenție referitoare la agenții economici care continuau să comercializeze produse din tutun. Ținem să accentuăm faptul că agenții economici responsabili de administrarea unităților de comerț în cadrul cărora sunt comercializate produse din tutun și produse conexe, au ignorat toate mesajele și acțiunile întreprinse de către autoritățile publice locale, au contestat procesele-verbale contravenționale și au căutat orice pârghie legală pentru a nu scoate din asortimentul mărfurilor comercializate produsele din tutun și cele conexe. Totodată, în această perioadă au fost efectuate numeroase deplasări în teren pentru monitorizarea ac-

țiunilor întreprinse de către agenții economici și au fost emise prescripții de demontare și evacuare a unităților de comerț cu staționare provizorie. În concluzie, autoritățile Administrației publice locale trebuie să concentreze tot efortul pentru a stabili și pentru a îmbunătăți relațiile cu întreprinderile private, având drept scop consolidarea businessului mic și mijlociu, care duce la consolidarea nivelului de trai al societății.

Autorităţile Administraţiei publice locale trebuie să consulte și să ia în considerare problemele și grijile întreprinderilor mici și mijlocii, să identifice și să aplice o serie de măsuri care ar încuraja tinerii întreprinzători sau persoanele fizice să inițieze, sau să dezvolte propria afacere în Republica Moldova.

***Referințe:***

1. SAY, Jean-Batst. *The entrepreneur: introductory remarks. H.J.G. Aitken.* New York: Marxist views, 1984. 137 p.
2. STRATEGIA de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2012- 2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 685 din 13 septembrie 2012. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* 25.05.2018, nr.166-176, pct. 1.
3. Legea nr. 278 din 14.12.2007 privind controlul tutunului. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* 07.03.2008, nr. 47-48, art. 25.

*Recomandat*
*Angela ZUBCO, dr., conf. univ.*